

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.I.21.027/2012/14.szám

A Kúria a dr. Csere Péter ügyvéd által képviselt felperesnek a Berta és Kovács Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kovács Dénes ügyvéd) által képviselt alperes ellen végrehajtás megszüntetése iránt a Komáromi Városi Bíróságnál 7.P.20.674/2010. számon folytatott és másodfokon a Tatabányai Törvényszék 2.Pf.21.389/2011/3. számú ítéletével befejezett perében, az említett számú jogerős ítélet ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

ítéletet:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 100.000 (Százezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 3.500.000 (Hárommillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint a b-i bank az 1997. november 12-én közjegyzői okiratba foglalt fejlesztési hitelszerződés alapján 15.194.000 forint összegű hitelt nyújtott a perben nem álló Zs. Kft.-nek A felperes a Kft.-t terhelő tartozás visszafizetéséért készfizető kezességet vállalt. A bank 1999. május 17-én felmondta a szerződést, és a közjegyzői okirat záradékolásával 15.169.772 forint tőkeösszegnek valamint járulékainak a megfizetésére 1999. szeptemberében végrehajtást kezdeményezett mind a Kft.-vel, mind a felperessel szemben. A bank a követelését 2001. március 6-án az alperesre engedményezte, a végrehajtási eljárásban a jogutódlás ténye 2001. április 19-én megállapítást nyert. A Kft. 2002. november 26. napjával felszámolás alá került, ezért a

végrehajtást foganatosító bíróság 2003. április 17-én meghozott végzésével megszüntette a Kft. ellen kezdeményezett végrehajtási eljárásokat. Az alperes 25.100.227 forintra jelentette be a követelését a felszámolási eljárásban, amit a felszámoló határidőn belül érkezettként nyilvántartásba vett. Az alperes 2004. szeptember 7-én a felperes elleni követeléséből 6 millió forintot - a perben nem álló - K. Sz-re engedményezett.

A felperes keresetében a végrehajtás megszüntetését kérte. Okfejtése szerint azzal, hogy a bank a követelését az alperesre engedményezte, a közte és a bank között fennállt jogviszony megszűnt, amikor pedig a végrehajtást foganatosító bíróság - a Kft. felszámolásának elrendelése miatt - 2003. április 17-én meghozott végzésével megszüntette a Kft.-vel szemben kezdeményezett végrehajtási eljárásokat, a megszüntetés rá is kihatott, hiszen kezesként a felelőssége mögöttes. További érvelése szerint az alperes teljes követelése a 2004. szeptember 7-i, 6 millió forintra vonatkozó engedményezéssel is megszűnt, hiszen az alperes nem tudja okirattal igazolni, hogy 19 millió forintra a követelése fennmaradt volna.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Hangsúlyozta, hogy a bíróság csak a felszámolás alá került Kft. tekintetében szüntette meg a végrehajtási eljárást. A felszámolási eljárásban több mint 25 millió forintra jelentett be hitelezői igényt, amelyből csupán 6 millió forintot engedményezett K. Sz. részére.

Az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította a keresetet. A felperes fellebbezését elbíráló másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helyes ténybeli és jogi indokai alapján helybenhagyta.

A jogerős ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat a Pp.206.§ (1) bekezdése alapján a maguk összességében helyesen értékelte és helytállóan mutatott rá arra, hogy a peres felek között fennmaradt a jogviszony. Mivel a felszámolás iratanyaga 2010. október 12. napján selejtezésre került, az állapítható meg kétséget kizáró módon, hogy az alperes 12.628.927 forint tőketartozásra és járulékaira bejelentette hitelezői igényét, amelyet a felszámoló nyilvántartásba vett. A 2004. szeptember 7-i engedményezési okirat valamint az engedményezésben részt vett személyek tanúvallomása azt igazolja, hogy az alperes csupán 6 millió forintot engedményezett K.Sz-ra a felperessel szemben fennálló követeléséből, amelyen az sem változtatott, hogy az engedményezést követően a felszámoló - az engedményezési szerződésbe foglaltak ellenére, hibásan - kizárólag K. Sz-t tüntette fel a nyilvántartásában, az alperest nem. Ezt igazolja az a tény is, hogy az alperes 2007. szeptember 25-én (2007. januári elszámolással) 6 millió forint megtérülését

jelentette be a felperes elleni végrehajtási eljárásban.

A jogerős ítélet ellen - hatályon kívül helyezése - tartalma szerint - új eljárás lefolytatására utasítás végett - a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet. Megismételte, hogy a kezes mögöttes felelősségére kihatott a Kft. ellen indult végrehajtási eljárás (felszámolás miatt történt) megszüntetése. Követelésének jogalapját okiratokkal támasztotta alá, amelyek közül a 2004. szeptember 7-i engedményezési szerződés alapján kizárólag K.Sz. maradt a felszámolási eljárásban bejelentett és regisztrált hitelezői igényérvényesítői pozícióban, az alperesnek ezt követően nincsen kimutatható regisztrált hitelezői igénye az eredeti 25 millió forintból fennmaradó mintegy 19 millió forintra, azaz az alperes 2004. szeptember 7. napját követően „a felperessel szemben nem állt hitelezői pozícióban”, a 19 millió forintra „bejelentett, joghatályos hitelezői követelése nem létezett”.

Az alperes ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására és költségének megtérítésére irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp.270.§ (2) bekezdésében és a 275.§ (3) bekezdésében foglaltak együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálatot anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszabálysértés egyaránt megalapozhatja; utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása volt.

Az első- és a másodfokú eljárásban - a jogi képviselő nélkül eljáró, házastársa által képviselt - felperes az ellene indult végrehajtás megszüntetésének alapjaként két jogkérdést vetett fel. Egyrészt arra hivatkozott, hogy a Pp.369.§-ának b) pontja alapján amiatt indokolt a végrehajtás megszüntetése, mert „mögöttes” kezesi felelőssége megszűnt, amikor a Kft. ellen indított végrehajtási eljárást - a felszámolásra tekintettel - a végrehajtást foganatosító bíróság megszüntette. További érvei szerint az alperes a tartozás teljes összegét K. Sz-ra engedményezte, amelyet megfélelően bizonyított.

A perben eljáró bíróságok (eleget téve a Pp.215.§-ába foglalt rendelkezésnek, amely szerint a döntés nem terjedhet túl a kereseti kérelmen, illetőleg az ellenkérelmen) mindezek körében folytatták le a bizonyítást és hozták meg határozatukat, amely mindkét jogkérdés tekintetében helytálló.

Helyesen mutattak rá a perben eljáró bíróságok arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéltének indokolásában idézett Ptk.328-329.§-i szerint az alperes a 2001. március 6-i engedményezéssel engedményesként a régi jogosult: a bank helyébe lépett, a jogosult személyének változása azonban nem eredményezte a felperes

kötelezettségének a megszűnését.

Nem tévedtek a perben eljáró bíróságok abban sem, hogy a felperes nem szabadult fizetési kötelezettségétől a végrehajtást foganatosító bíróság 2003. április 17-én meghozott (a Kft. ellen indult végrehajtási eljárásokat megszüntető) végzésével sem. A felperes ugyanis a Ptk.274.§ (2) bekezdés a) pontjának megfelelő készfizető kezességet vállalt, amely azt jelentette, hogy a Kft.-vel egy sorban köteles helyt állni a tartozásért, azaz mindketten tartoznak a teljes összeggel, a felperes sortartás nélkül (a Kft.-vel egyidejűleg) köteles helyt állni, és mindkettőjük ellen a tartozás teljes fennálló összegére megindítható a végrehajtás.

A készfizető kezes helyállási kötelezettségével kapcsolatban a Legfelsőbb Bíróság 1/2010. (VII.30.) Polgári jogegységi határozata V. pontjában kifejtette: a készfizető kezes ugyanazon kötelezettségért felel, mint a főkötelezett; vele szemben a követelés ugyanakkor válik esedékessé, mint a főkötelezettel szemben. Amennyiben a készfizető kezes nem egyenlíti ki a tartozást annak esedékessé válását követően, megszegi a készfizető kezesi szerződést. Ha a készfizető kezes már teljesítési késedelembe esett, nem hivatkozhat sikerrel arra, hogy a jogosult a követelését nem érvényesítette a főkötelezett elleni felszámolási eljárásban és ezért a főkötelezettel szemben jogvesztés következett be.

Mindezek szerint: a már teljesítési késedelembe lévő készfizető kezes helytállási kötelezettsége önálló, vele szemben az igényérvényesítés független attól, ahogy a főkötelezett ellen utóbb felszámolási eljárás indult, illetőleg abban a jogosult a főkötelezettel szembeni igényét hitelezői igényként bejelentette-e. Az adott esetben a végrehajtást foganatosító bíróság - a 2002. november 26. napján jogerős végzéssel elrendelt felszámolási eljárásra tekintettel - a 2003. április 17-én meghozott végzésével megszüntette a Kft. ellen indult végrehajtási eljárásokat, a Kft. elleni végrehajtási eljárás megszüntetése azonban az előbb kifejtettek szerint nem hatott ki a készfizető kezességet vállalt, és teljesítési késedelembe lévő felperesre.

A perben eljáró bíróságok a rendelkezésükre álló bizonyítási anyag alapján - a Pp.206.§ (1) bekezdésében biztosított mérlegelési jogkörükben - okszerűen jutottak arra a következtetésükre, hogy csupán 6 millió forint engedményezése állapítható meg.

A Pp.270.§ (2) bekezdésének, valamint 275.§ (3) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati eljárás keretében akkor vizsgálható a bíróság mérlegelésének körébe tartozó kérdés, ha az ügy érdemi elbírálására is kiható jogszabálysértés történt: a Pp.163.§ (1) bekezdésével ellentétesen - a per eldöntése szempontjából lényeges körülmények tisztázására azért nem került sor, mert a bíróság a bizonyításra kötelezett fél (Pp.164.§) részére a bizonyítási indítvány előterjesztését nem tette lehetővé, a bizonyítatlanság következményeit - a Pp.3.§ (3) bekezdésének megsértésével - a bizonyításra kötelezett fél ellenfelének terhére értékelte, vagy a

felvett bizonyítás eredményéből - figyelmen kívül hagyva a Pp. 206.§-ának rendelkezéseit - a logika szabályait megsértve következtetett a jogvita elbírálása szempontjából lényeges tényekre. Az adott esetben mindezek nem állapíthatók meg.

Evonatközásban azt jegyzi meg a Kúria, hogy a Ptk. az engedményezéshez nem ír elő alakszerűséget, a Ptk.216.§ (1) bekezdése értelmében az engedményezés akár szóban, akár írásban érvényesen létrejöhet, sőt elvileg az sem kizárt, hogy a felek az engedményezésre, illetőleg az annak elfogadására irányuló akaratukat ráutaló magatartással fejezzék ki. Az adott esetben a 2004. szeptember 7-i engedményező okirat 6 millió forint engedményezéséről készült, a rendelkezésre álló adatok alapján nem állapítható meg tényként, hogy a tartozás teljes összege engedményezésre került, erre önmagában a felszámoló téves nyilvántartása nem adhat alapot.

Tekintettel arra, hogy a kereset (és ennek megfelelően a fellebbezés és a felülvizsgálati kérelem is) kifejezetten jogkérdésekre, mégpedig annak megállapítására vonatkozott, hogy a peres felek között az említett okok miatt megszűnt a jogviszony, a bíróságoknak nem nyílt lehetőségük annak vizsgálatára, hogy milyen teljesítések történtek és mennyi a tartozás jelenlegi összege. Ezt a kérdést a felek a végrehajtási eljárásban tisztázhatják.

A kifejtettek szerint a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp.275.§ (3) bekezdésében foglaltak alapján hatályában fenntartotta.

A Pp.270.§ (1) bekezdése értelmében alkalmazásra kerülő Pp.78.§ (1) bekezdésébe foglaltak szerint az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperes köteles az alperes felülvizsgálati költségének megfizetésére, amely költség az alperes képviselőjét ellátó jogi képviselő ügyvédi munkadíjának összege. A Kúria a munkadíj összegét a bírósági eljárásban megállapított ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (1), (5) és (6) bekezdésében, valamint a 4/A.§ (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel állapította meg.

A felperes személyes költségmentességben részesült, így a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet (Kmr.) 13.§ (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a 14.§-ban foglaltak alapján az állam viseli.

Budapest, 2013. január 30.

Dr. Harter Mária s.k. a tanács elnöke, Dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. előadó bíró, Dr. Varga Edit s.k. bíró

